

Boverket
remiss@boverket.se

Svarsfil till extra remiss om Boverkets förslag till föreskrifter och allmänna råd om säkerhet i händelse av brand i byggnader.

Datum	2024-04-05
Myndighet/Organisation/Företag	Föreningen Sveriges brandbefäl
E-postadress (myndighet/organisation/företag)	info@brandbefal.se
Kontaktperson (namn)	Nina Gustafsson, Räddningstjänsten Syd

Remissvar (sätt kryss i vald ruta)

- ☐ Avstår
- ☐ Tillstyrker utan kommentar
- ☐ Tillstyrker med kommentar
- ☒ Avstyrker med motivering

SBB har diskuterat underlaget vid möten och detta dokument är en sammanställning av synpunkterna. I diskussionerna deltog räddningstjänster i olika delar av Sverige. Dokumentet är sammanfattat av Nina Gustafsson, brandingenjör på Räddningstjänsten Syd. Följande räddningstjänster har deltagit i tidigare utkast och/eller i diskussioner av aktuellt förslag:

- Uppsala brandförsvär
- Storstockholms brandförsvär
- Räddningstjänsten Östra Götaland
- Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund
- Räddningstjänsten Mälardalen
- Södertörns brandförsvärsförbund
- Räddningstjänsten Jönköping
- Räddningstjänsten Skåne Nordväst
- Räddningstjänsten Syd

Styrelsen för Föreningen Sveriges Brandbefäl genom Johan Szymanski, ordförande.

Kapitel	Paragraf	Konsekvenser (sida)	Er kommentar/motivering
SBB anser att det är svårt att få en helhetsbild av regelverket då remissen enbart innehåller vissa delar och remisstiden har varit för kort. En korsläsning med den föregående remissen är inte optimal och det råder frågetecken hur de delarna har ändrats. SBB anser att förslaget inte är tillräckligt genomarbetat och det råder oklarheter hur regelverket kommer tillämpas. Med förslaget är det inte tydligt vem som har eller om någon har tolkningsföreträde när regelverket är otydligt. Eftersom brand är en sällanhändelse så finns det få byggherrar/fastighetsägare som vill bekosta brandskydd över lägstannivån, därför är det av största vikt att samhället är tydlig med lägstannivån. I SOU 2023:70 <i>Ordning och reda – förstärkt och tillförlitlig byggkontroll</i> anges på sidan 213: "Det händer att fastighetsägare uppger att deras brandsystem är svåra och kostsamma att underhålla och är frustrerade över att det under projektering valts brandlösningar som initialt sparar pengar, men i förvaltningskedet visat sig bli dyra och komplicerade att underhålla." Boverket behöver även beakta att räddningstjänsterna har olika förutsättningar så det är av stor vikt att Boverket tar hänsyn till enskilda remissvar från enskilda räddningstjänster.			
1	4	76	SBB anser fortfarande att brandavskiljning inte är tydligt definierat. En otydlighet kring ett begrepp som redan idag används i stor utsträckning, till mer än ytterväggar, riskerar skapa förvirring och konflikter. SBB efterfrågar vad i huvudsak brandavskiljande förmåga innebär?
1	4		SBB ser fortfarande en problematik kopplat till definitioner och begrepp. SBB anser att det krävs en hänvisning till TNC eller liknande dokument. Förslaget riskerar att få en stor påverkan på säkerhetsnivån då definitioner inte kommer vara fastslagna. SBB noterar att Boverket har lyft in några fler definitioner men det är inte tillräckligt. Exempelvis saknar SBB definition kring: • Vad är ett <i>utrymme</i> • Tillfälligt boende • Öppna garage kontra slutna garage • Funktionella enheter Det krävs en mer genomarbetad konsekvensutredning kring effekter av de nya begreppen samt borttagandet av TNC.
1	21	79	Boverket behöver utveckla kraven kring drift och underhåll. Med föreslagen reglering kommer det i många fall lämnas över enkla instruktioner för respektive del (troligtvis från tillverkare) och inget samlat dokument där systemen i sin helhet beskrivs. Drift och underhåll är som Boverket fastslår en stor källa till fel och SBB anser därmed att det behöver regleras mer.

Kapitel	Paragraf	Konsekvenser (sida)	Er kommentar/motivering
2	16	29 samt 81	SBB är positiva till att 20 minuters insatstid tagits bort från Vk3C. Dock vill SBB framhålla att det är problematiskt med fönsterutrymning i en verksamhetsklass där personer har svårigheter kopplat till utrymning. Överlag är SBB negativa till fönsterutrymning med hjälp av räddningstjänsten men förstår samtidigt att aktuell regeländring inte ska ändra skyddsnivån mot dagens regelverk. SBB anser att Vk3C är en god ansats och det finns ett behov av denna typ av boende. SBB anser dock att gränsdragningen mellan verksamhetsklass 3C och 5B är otydlig. Utifrån föreskrift och författningskommentarerna riskerar boenden som idag tillhör Vk5B, och som bör göra det, att projekteras som Vk3C. Vk3C får inte vara en enkel/billig väg ut från Vk5B. SBB anser fortfarande att det råder oklarheter kring skillnaden mellan <i>svårigheter att sätta sig själv i säkerhet</i> och <i>inga eller begränsade möjligheter att utrymma själv</i>. Vem är det som avgör den enskildes förmåga vid en utrymningssituation? Detta blir särskilt viktigt eftersom fönsterutrymning tillåts i Vk3C. SBB anser fortfarande att kan behov av trygghetslarm (behovsprövning enligt Socialtjänstlagen) vara en indikator på "begränsad möjlighet att utrymma". SBB vill även lyfta boenden där personers riskbeteende är av sådan art att risken för brand är större. Kan verksamheten tillämpas på fler boenden än enbart äldre, exempelvis olika typer av sociala boenden.
2	23	82	23§ och 23a§ är identiska i dagsläget. Enligt författningskommentarerna omfattar 23a§ tryckplattor men då är det en skärpning av kravet mot nuvarande regler. SBB saknar krav på kraften att trycka upp dörren. Nu anges enbart den vertikala kraften för trycket.
2	31	72	SBB ser det som mycket positivt att flödet kravställs till 900 l/min i trycksatta stigarledningar. Det är en viktig förändring, speciellt när BrO-nivån höjs till 20 plan. SBB vill framhålla att alla räddningstjänster inte är positiva till att utgöra en typ av redundans om den allmänna vattenledningen utgör vattenkälla. I text skriver Boverket att utformningen kan tillämpas under <i>förutsättning</i> att räddningstjänsten kan försörja systemet. SBB efterfrågar om det öppnar för olika bedömningar från olika räddningstjänster eller vem som avgör om den aktuella räddningstjänsten har möjlighet? SBB anser att exempelvis ringmatning på vattennätet bör vara en grundnivå. Boverket behöver förtydliga vad de avser ska uppfyllas om räddningstjänsten ska utgöra redundansens till vattenkällan.

Kapitel	Paragraf	Konsekvenser (sida)	Er kommentar/motivering
2	33		SBB anser fortfarande att övertrycksättning inte bör vara en lösning enligt förenklad dimensionering. Detta på grund av temperaturkänsliga delar, tryckproblematik över andra dörrar samt robusthet i byggnaden. Underhåll på denna typ av tekniska system är redan i dagsläget bristfällig i flertalet byggnader och SBB anser att byggreglerna bör främja hållbara och robusta brandtekniska lösningar. SBB saknar bemötande av synpunkterna kring vilka kriterier som ska beaktas vid dimensionering av övertrycksättning samt vilka delar av standarden som ska tillämpas. Om trycksättning bibehålls i regelverket behöver Boverket förtydliga hur dimensioneringen ska genomföras. Senaste tiden har det inträffat flera händelser där dörrar till utrymningsväg inte kunnat öppnas på grund tryck över dörren som skapats av trycksättnings-system. SBB anser att föreskriften är svårläst och anser att Boverket behöver lägga med exempelvis bilder för förtydligande i författningskommentarerna. Framförallt krävs förtydligande i flerbostadshus och hur krav på dörrstängare på lägenhetsdörrar, i de fall insatsutrymmet och lägenhetskorrideren är densamma, ska tolkas. SBB är positiva till att Boverket ställer krav på måtten för hisskorgen. Det är ett viktigt ställningstagande. Att Boverket öppnar upp för en slagdörr istället för trycksättning av hisschaktet är bra. En dörr utgör ett passivt brandskydd som ofta är robust över tid. SBB önskar att Boverket ställer krav på en glasruta i dörren direkt utanför hisschaktet. Det är en säkerhetshöjande installation för räddningspersonalen. SBB anser att det är otydligt vad som ska uppfyllas avseende strömförsörjning upp till 50 meter. Boverket bör i kravnivån överväga att elnätet och dess utmaningar med ett mer elektrifierat samhälle.
4	12	89-90	Vad avses med system som <i>begränsar mängden brännbara avsättningar</i>? Boverket menar att punktsläcksystem som förekommer på marknaden generellt ger bra skydd. SBB vill framhäva att det varierar vilka system som installeras och anser inte att alla per automatik ger ett bra skydd.
5	21a		Boverket har tagit bort begreppet <i>särskild brandrisk</i> från flera föreskrifter då detta var otydligt men den bibehålls för storkök. Boverket behöver tydliggöra vad begreppet innebär.

Kapitel	Paragraf	Konsekvenser (sida)	Er kommentar/motivering
5	23	61	Boverket menar att försäkringsbolagen har bättre förutsättningar att bedöma en rationell nivå för brandskyddet i byggnadsklass 2 och 3. Det kommer försvåra processerna avsevärt och göra det svårt för fastighetsägare att byta försäkringsbolag eller veta hur byggnaden ska uppföras. Olika nivåer på brandskyddet påverkar räddningspersonalens säkerhet vid insats då de inte vet vad som kan förväntas av byggnadens brandskydd.
5	23	57-59	SBB är positiva till en förändring kring brandspridning i dolda utrymmen och anser att det är bra att boverket valt begreppet <i>hindra</i> . Dock råder det nog oklarheter vad som menas med hindras. I författningskommentaren tolkar SBB att Boverket menar att ingen brandspridning får ske. Samtidigt skriver Boverket att skyddet kan variera och att det är anledningen till att ingen brandteknisk klass anges. Begreppet hindra kan därmed innebära konflikter i en byggprocess som är svår för SBK att ta ställning till. SBB anser, om det är sovande personer som är kriteriet, att verksamhetsklass 4 och 5C bör anges i 23§.
5	23a		Positivt att reglering kring vindsutrymmen återinförs. Dock saknas definition av vindsutrymmen. <i>Vindsutrymmen som inte ingår i en brandcell</i> skapar otydlighet vad som avses.
5	32		Otydlig formulerad föreskrift. Vad menas med brandavskiljning där risk föreligger? Författningskommentarerna öppnar för att exempelvis fönsterplacering kan vara avgörande. Det anser SBB är en nivåsänkning mot nuvarande regler och det tar inte hänsyn till exempelvis vindförhållanden som kan innebära en påverkan på större delen av takfoten. SBB anser att hela takfoten ska upprätthålla EI30. SBB efterfrågar även vad som menas med alternativet att <i>brandavskiljningar ska vara utformade så att risken för brandspridning är begränsad</i> ?
5	34		Sista stycket är svårt att tolka. Var krävs inte brandavskiljning?

Kapitel	Paragraf	Konsekvenser (sida)	Er kommentar/motivering
5	41	104-105	Avser Boverket att sänka nivån från D-s2,d2 till D-s3,d2? SBB efterfrågar anledning och konsekvensutredning då detta är en nivå-sänkning. SBB delar <u>inte</u> boverkets bedömning om att rök påverkar utrymningsmöjligheterna i mycket begränsad omfattning. Utvändig rökspridning kan påverka utrymningsförsäkringarna avsevärt, exempelvis vid loftgångar, utvändiga trappor, fönsterutrymning med hjälp av räddningstjänsten och det är större risk för rökspridning via friskluftsintag och fönster vid stor rökutveckling. SBB ser det som viktigt att Boverket förtydligar att fasadmaterial kan behöva vara av obrännbart material vid balkonger och loftgångar alternativt förses med sprinkler. Inte minst utifrån händelsen i Lone, Norge, som inträffade 2021. Dock anser SBB att det skapar en otydlighet att Boverket öppnar för lägre fasadkrav vid indragna balkonger. Vad är en indragen balkong och vad gör den lämplig för lägre fasadkrav? Positivt att Boverket sätter en övre nivå när SP Fire 105 får tillämpas.
5	42		Boverket behöver fundera på formuleringen "ska". Innebär det att ett högre krav inte får tillämpas. Bör kanske stå lägst brandteknisk klass istället för ska.
7	15		Det är positivt att 20 minuters insatstid inte tillåts för fönsterutrymning i verksamhetsklass 3C. Dock behöver det genomföras en mer omfattande konsekvensutredning som beaktar gränsdragningen mellan verksamhetsklass 3C och 5B. Boverket behöver förtydliga hur begränsade möjligheter till utrymning ska tolkas.
7	16		SBB tolkar förslaget som att utrymningen från plan under 25 kvm kan ske via det närmst angränsande planet och sedan till annan brandcell innan personen når en utrymningsdörr. Är det avsikten att utrymning från en brandcell enbart kan ske över annan brandcell? SBB saknar motivering varför öppenhet mot underliggande plan inte krävs. Bra att Boverket reglerar att utrymningen ska ske i närmst angränsande plan.
7	32		SBB saknar regleringen kring återinrymning på dörrar till säker plats i verksamhetsklass 5A om denna inte ingår i annan föreskrift som inte är med i den extra remissen.

Kapitel	Paragraf	Konsekvenser (sida)	Er kommentar/motivering
8	8	120	SBB tolkar förslaget som att Tr2/Tr1 får ansluta till källaren. Boverket anger i författningskommentarerna att det kan krävas skyltning med information om alternativ tillträdesväg. SBB anser att regleringen inte är tillräcklig. Om Boverket vill behålla dagens säkerhetsnivå krävs en reglering att den alternativa tillträdesvägen finns i direkt anslutning till Tr2/Tr1-trapphuset. Vid ett skarpt larm, där även livräddning kan vara aktuell, kan inte räddningstjänstens första personal på plats läsa informationsskyltar för att ta ett trapphus långt ifrån tänkt tillträdesväg.
8	10 och 13		Positivt att reglering kring tekniska system nu görs till det mest avlägsna planet.
8	11		Positivt att Boverket reglerar slutna garage som är större än 100 kvm. Dock krävs en tydlig definition vad ett slutet kontra ett öppet garage är. Positivt att Boverket reglerar en minsta storlek på varje enskild öppning. SBB efterfrågar varför Boverket inte reglerar vad som gäller om en byggnad har fler plan ovan mark. Följande skrivelse i BBR: <i>I byggnader med fler än ett källarplan bör brandgasventilation finnas separat för varje källarplan. Brandgasventilationen bör i dessa fall kunna manövreras från bottenvåningen och dess manöverdon bör förses med skyltning.</i>
8	14		SBB råder Boverket att lägga till följande i föreskriftskravet: ...eller annan nyckel, räddningspersonalen förväntas ha tillgång till, om en standard kräver det.